

HRAVÁ

LITERATURA

Učebnice pro 6. ročník ZŠ a víceletá gymnázia

V souladu s RVP

**Vydavatelství
Taktik**

HRAVÁ

LITERATURA

Hravá literatura 6

Učebnice pro 6. ročník ZŠ a víceletá gymnázia

Autor: Mgr. Alžběta Matoušová
Garant: PhDr. Martin Schacherl, Ph.D.
Lektoři: PaedDr. Jana Zbirovská, Mgr. Barbora Urbanová, Mgr. Markéta Haladová
Grafická úprava a sazba: Jiří Bílek
Produktový manažer: Mgr. Michal Švantner
Projektový manažer: Ing. Valerián Stec

ISBN: 978-80-7563-134-3
2. vydání, 2018

Copyright: © Vydavatelství Taktik International, s.r.o., Praha 2016 (1. vydání 2016)
Vyrobil a vydal: Taktik International, s.r.o., Argentinská 38, 170 00 Praha 7

Všechna práva vyhrazena. Šíření či reprodukce obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez předchozího písemného souhlasu vydavatele zakázány.

www.etaktik.cz

OBSAH

O LITERATUŘE 3

LIDOVÁ SLOVESNOST 4

LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY 6

EPIKA: BAJKY 7

Ezop 7

Jean de la Fontaine 7

Ivan Andrejevič Krylov 8

Ivan Olbracht 8

Miloš Macourek 8

Jiří Žáček 8

EPIKA: BÁJE, MÝTY A EPOSY 9

Eduard Petiška 10

Václav Cibula 10

Emanuel Frynta 10

Vladimír Hulpach 11

Rudolf Mertlík 11

EPIKA: POVĚSTI 11

Alois Jirásek 12

Popelka Biliánová 12

Ivan Olbracht 12

Eduard Petiška 13

Václav Cibula 13

Ivona Březinová 13

Lucie Seifertová 13

EPIKA: POHÁDKY 14

EPIKA: POHÁDKY LIDOVÉ 16

Jakob Grimm a Wilhelm Grimm 16

Karel Jaromír Erben 16

Božena Němcová 16

Josef Štefan Kubín 17

Václav Tille 17

Josef Lada 17

Jan Drda 17

EPIKA: POHÁDKY AUTORSKÉ 18

Hans Christian Andersen 18

Karel Čapek 18

Jan Werich 19

František Nepil 19

Pavel Šrut 19

Zdeněk Svěrák 20

Arnošt Goldflam 20

Miloš Macourek 20

Alois Mikulka 20

EPIKA: DOBRODRUŽNÁ LITERATURA 21

Mark Twain 21

Karl Friedrich May 22

Jack London 22

Eduard Štorch 22

Jaroslav Foglar 23

EPIKA: HUMORISTICKÁ LITERATURA 23

Karel Poláček 24

Zdeněk Jirotka 24

Vojtěch Steklač 24

LYRIKA 25

TYPY LYRIKY 25

Vítězslav Hálek 27

Josef Václav Sládek 27

Jaroslav Vrchlický 27

Viktor Dyk 27

VERŠ, RÝM, SLOKA 28

LYRIKA: JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY 30

METAFORA 30

BÁSNICKÉ PŘIROVNÁNÍ 31

PERSONIFIKACE 32

LYRIKA: LYRICKÉ ŽÁNRY 33

EPIGRAM 33

Karel Havlíček Borovský 33

Jan Neruda 33

EPITAF 34

Jiří Wolker 34

Josef Kainar 34

ÓDA 34

Friedrich Schiller 34

HYMNUS 35

ELEGIE 35

Publius Ovidius Naso 35

Jan Kollár 35

Karel Havlíček Borovský 36

Jiří Orten 36

PÍSEŇ 37

Jiří Suchý 38

Karel Kryl 38

Jaromír Nohavica 38

LYRICKOEPICKÉ ŽÁNRY 39

Karel Jaromír Erben 39

Jiří Wolker 40

DRAMA 41

František Hrubín 42

KOMIKS 43

Jaroslav Foglar 43

Jan Fischer 43

Marko Čermák 43

Zdeněk Adla 43

Jiří Černý 43

Pavel Zátka 43

Jiří Kalousek 43

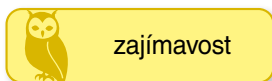
Albert Uderzo 44

Karel Saudek 44

Jaroslav Němeček 44

Jeff Smith 44

Joann Sfar 44

Piktogramy použité v učebnici:

Zde najdeš odkaz na text od probíraného autora v pracovním sešitě Hravá literatura 6

odkaz na pracovní sešit

- Slovo literatura pochází z latinského *littera* (písmeno). Pro literaturu se používá také pojem písemnictví.

„Kniha je základem poznání, učitelem věků, vládcem království ducha.“
Lucius Annaeus Seneca

? Co vše bys zařadil/a do literatury?

- Literatura je souhrnem veškerých písemných projevů člověka. Patří sem tedy nejen texty, které obvykle zahrnujeme do umění, ale také texty vědecké, publicistické, administrativní, korespondence apod.
- V užším smyslu se pojem literatura používá pouze pro soubor uměleckých textů, resp. krásnou literaturu.

? Znáš filmy, které byly natočeny podle literární předlohy?

Literaturu můžeme dělit na věcnou a uměleckou:

1. věcná literatura

- Ve věcné literatuře převažuje funkce informativní, jejím záměrem je předávat informace.
- Patří sem texty odborné (vědecké, populárně naučné, učebnice apod.), administrativní (smlouvy, zápisy z jednání apod.) a některé publicistické (zpravodajství, oznámení).

2. umělecká literatura (jiné označení *krásná literatura*)

- Převažuje funkce esteticky sdělná. Literatura v čtenáři vyvolává různé pocity, představy a zážitky. Řadí se sem také lidová slovesnost, přestože není psaná.
- Dělí se **podle různých hledisek** – např. **a) forma:** psaná, ústně předávaná, **b) literární druh:** lyrika, epika, drama, **c) doba vzniku:** např. středověká, renesanční, **d) původ:** národní, regionální, **e) téma:** např. dobrodružná, psychologická, **f) zaměření:** např. pro děti a mládež (zde je třeba odlišit literaturu intencionální, tj. tvořenou záměrně pro tuto skupinu čtenářů, od literatury, která pro ni původně určená nebyla, ale dnes je tak chápána), populární (snaží se oslovit co nejvíce čtenářů, používá jednoduché jazykové prostředky a je zaměřena na děj; krajním případem je brak, který nemá žádné umělecké ambice a hlavním záměrem je zisk).
- Na pomezí mezi věcnou a uměleckou literaturou je **literatura publicistická** (reportáž, fejeton, sloupek) a **literatura faktu** (cestopis, životopis). Texty z těchto oblastí přinášejí informace, využívají ale také umělecké postupy a jsou do jisté míry subjektivní, tedy zahrnují autorovy postoje, pocity apod.

Literaturu můžeme dělit také na národní a světovou:

1. národní literatura

- Národní literatura je souborem všech literárních děl, která se pojí k jednomu národu.
- Nemusí jít jen o díla psaná národním jazykem, pokud se autoři cítí součástí příslušné národní kultury (např. české, anglické, ruské) nebo jsou-li jako součást této kultury příslušníky daného národa vnímáni. Do české národní literatury řadíme např. některé staroslověnské a latinsky psané texty.

Eduard Petiška (1924–1987)

- Prozaik, básník, dramatik, překladatel.
- Významný autor knih pro děti a mládež, převyprávěl řadu mytologických příběhů.
- Psal i leporela a pohádky pro nejmenší čtenáře.
- V mládí často cestoval, což se odrazilo v jeho tvorbě.
- **Staré řecké báje a pověsti** – soubor převyprávěných řeckých bájí a pověstí. Vystupují tu antičtí hrdinové, bozi a mytologické bytosti, jako jsou Kykloповé, Sirény a Múzy.
- Dílo mělo obrovský úspěch a bylo přeloženo i do řady cizích jazyků.
- **Příběhy, na které svítilo slunce** (podtitul: Báje a pověsti starého Egypta, Mezopotámie a Izraele)

V době normalizace musela kniha *Příběhy, na které nesvítilo slunce* vyjít bez části věnované *Starému zákonu*. Tato část knihy vyšla až v roce 1990 pod titulem *Příběhy starého Izraele*.

Normalizace byla souborem opatření, zavedených po srpnu roku 1968, která utužovala režim komunistické strany.

Václav Cibula (1925–2009)

- Prozaik, překladatel, dramatik a publicista.
- Jako spisovatel je známý především převyprávěním řady mýtů, pověstí a eposů. Od šedesátých let se ve značné míře věnoval francouzské a španělské středověké hrdinské epice.
- Pracoval jako redaktor v literární rubrice v denním tisku a později v Československém rozhlasu. Je také autorem řady rozhlasových her.
- První knihou, již napsal, bylo **Jezero Naděje**, kde převyprávěl mýty indiánů z Jižní Ameriky.
- V knize **Hrdinské legendy staré Francie** převyprávěl francouzské eposy.

Emanuel Frynta (1923–1975)

- Básník, prozaik a překladatel.
- Je také autorem převyprávění některých mýtů a eposů.
- Společně s V. Hulpachem a V. Cibulou napsal knihy **Meč a píseň** a **Hrdinové starých evropských bájí**. Jedná se o soubory převyprávěných evropských bájí.

Vladimír Hulpach (1935)

- Prozaik, editor a scenárista.
- Je autorem převyprávění mnoha mýtů a pověstí z různorodých prostředí.
- Pracoval jako redaktor a jako pracovník ministerstva kultury se zabýval dětskou literaturou.
- Byl zakladatelem ceny Zlatá stuha, která je každoročně udělována autorům literatury pro děti.
- V knihách **Návrat opeřeného hada** a **Indiánské příběhy** převyprávěl báje a pověsti z indiánského prostředí.

V knize **Ossianův návrat** jako první převyprávěl keltské báje z Irska dětskému čtenáři.

Rudolf Mertlík (1913–1985)

- Překladatel, prozaik a básník.
- Ačkoli byl významný především jako překladatel antických i starších latinsky psaných děl, úspěch měla také jeho převyprávění bájí a pověstí.
- Studia latiny a řečtiny musel v roce 1939 na několik let přerušit, neboť byl uvězněn v německém koncentračním táboře Sachsenhausen.
- Problémy měl i s režimem komunistické strany. Byl sedm let vězněn ve Valdicích za protistátní činnost. Později nemohl dlouho oficiálně publikovat, proto musel psát pod různými pseudonymy.
- Je autorem **Starověkých bájí a pověstí**, souboru převyprávěných bájí a pověstí. Měly velký úspěch.

Pseudonym je krycí jméno autora. Autor z různých důvodů nepublikuje pod svým vlastním jménem.

EPIKA POVĚSTI

- Pověst je epickým žánrem lidové slovesnosti.
- Je to smyšlený příběh, který má pravdivé jádro.
- Váže se ke konkrétnímu času, místu, předmětu, osobě nebo události.
- Mohou v ní vystupovat nadpřirozené bytosti.

Znáš nějakou pověst, která se vztahuje k okolí tvého bydliště? Pokud nevíš, zkus ji vyhledat.

Pověsti lze dělit na:

- místní** – vztahují se k určitému konkrétnímu místu (hradu, domu, hoře apod.).
- historické** – líčí konkrétní dějinnou událost v minulosti.
- o původu (etiologické)** – o mytickém stvoření světa a člověka.
- legendární** – o významných světcích.
- erbovní a rodové** – o vzniku šlechtických i městských erbů.
- o lidech** – o osobnostech, které měly např. mimořádné nadání a sílu, o nevšedních lidských osudech.
- démonické** – vystupují v nich nadpřirozené bytosti, např. čerti, víly a čarodějnice.

Vymysli svou vlastní pověst. Vyber si některý z uvedených typů.

- Pohádky jsou žánrem lidové slovesnosti.
- Nejprve se tradovaly ústně, sběratelé je začali sbírat a zapisovat na konci 18. a v 19. století.
- Hlavním znakem pohádek je konflikt dobra se zlem, z něhož vítězně vychází dobro.
- Obvykle se odehrávají na neurčitém místě a v neurčitém čase (např. bylo nebylo).
- Postavy se zpravidla dělí na kladné (např. hlavní hrdina) a záporné (např. čarodějnice).
- V pohádkách se často vyskytují nadpřirozené bytosti (např. obři, čarodějnice, víly) a kouzelné předměty.
- Mnohdy pracují s ustálenými pohádkovými motivy (např. zachránění princezny člověkem z lidu).
- Mohou se v nich objevovat ustálené formule, např. „Zazvonil zvonec, pohádky je konec.“ či „Byl jednou jeden...“.
- V pohádkách se mohou uplatňovat magická čísla, např. 3 (tři přání, tři zlaté vlasy děda Vševěda), 9 (devítihlavý drak, za devatero horami a devatero řekami) či 12 (dvanáct měsíčků).
- Mohou obsahovat mravní poučení.
- Pohádka se na rozdíl od pověsti nevztahuje k žádné historické události ani k osobě z historie.

- 1) Jaké znáš kladné a záporné pohádkové postavy?
- 2) Vzpomeneš si i na další ustálené fráze z pohádek?
- 3) Znáš pohádku, kde se objevuje nějaké symbolické číslo?
- 4) Jaký je rozdíl mezi pohádkou a pověstí?

Pohádky dělíme na několik skupin:

1. kouzelné

- Jsou nejrozšířenějším typem pohádek.
- Vystupují v nich rozmanité pohádkové bytosti, např. hastrmani, bludičky, hejkalové či čarodějnice.
- Objevují se v nich různé kouzelné předměty (kouzelná hůlka, mluvící zrcadlo, sedmimílové boty) či kouzla (zkamenění, zakletí).

2. zvířecí

- Ve zvířecích pohádkách hraje důležitou roli zvíře, které se chová jako člověk a má lidské vlastnosti.

3. legendární

- V legendárních pohádkách vystupují osoby světců a biblické postavy. Píše se zde o jejich skutcích a životě.

4. novelistické

- Skutečnost je zde líčena realističtěji, jelikož hrdina se musí spoléhat více na svůj důvtip. Jedná se o modernější typ pohádky.

Pohádky původně nebyly určeny dětem, ale vypravovali si je dospělí. První knihu určenou dětskému čtenáři vydal anonymně francouzský básník Charles Perrault v roce 1697 pod názvem „*Pohádky mé matky Husy*“. Jméno Husa je údajně spojeno s matkou Karla Velikého, jejíž chodidlo se z šlapání při častém předení začalo podobat husí noze.

Pohádky lze dále dělit následovně:

1. lidové

- Lidové pohádky jsou tradovány ústně, původní autor není známý.
- Vypravěči přizpůsobovali pohádky konkrétnímu publiku, vznikaly tak různé varianty téhož příběhu.
- Sběratelé lidových pohádek je zachycovali do písemné podoby.
- Mezi české sběratele lidových pohádek patřili Karel Jaromír Erben, Božena Němcová a Josef Štefan Kubín.

2. autorské

- Autorské pohádky nazýváme také pohádkami moderními či umělými.
- Mají konkrétního autora, který do nich vnáší svůj osobitý způsob psaní a tvorby.
- Zpočátku vycházely z lidových pohádek. Mezi lidovými a autorskými pohádkami jsou sběratelské pohádky, ve kterých se pouze přepracovávala lidová tvorba.
- V autorských pohádkách roste zastoupení reálných prvků na úkor fantastických. V pohádkách se odráží moderní společnost (mohou se tu vyskytovat např. vlaky či elektrické spotřebiče).
- Děj se někdy odehrává na určitém místě a v určitém čase.
- Autorské pohádce se věnovali např. Karel Čapek, Hans Christian Andersen a Oskar Wilde.

VERŠ, RÝM, SLOKA

- Veršem a jeho zvukovým a významovým uspořádáním se zabývá versologie.

Verš

- Verš je základní stavební jednotkou básně.
- Často mu odpovídá jeden řádek básně.
- Věta se může shodovat s veršem, více vět může tvořit jeden verš nebo jedna věta může přesahovat do více veršů. Pokud se věta a verš nekryjí, vzniká přesah.
- Verš má rytmické uspořádání. Pro češtinu je typické střídání přízvučných a nepřízvučných slabik.
- Může být ukončen rýmem.
- Rozlišujeme verš vázaný a verš volný. Výstavba vázaného verše se řídí určitými pravidly (počet slabik ve verši, pravidelné střídání přízvučků, rým). Naopak volný verš těmto pravidlům téměř nepodléhá, nemá daný počet slabik ve verši, rytmus ani rým, pouze je členěn do veršů a intonace klade důraz na slova na konci verše.

*Toužil jsem na své cestě osamělé = VERŠ
po duši něžné, upřímné a vřelé.
(František Gellner, Přátelství duší)*

? Nahraď druhý verš (po duši něžné, upřímné a vřelé) jiným veršem tak, aby se verše nerýmovaly.

Rým

- Rým je zvuková shoda na konci veršů.
- Je jím zdůrazněn rytmus.

*„Ach nechod, nechod na jezero,
zůstaň dnes doma, moje dcero!*

RÝM = JEZERO, DCERO

Já měla zlý té noci sen:

Nechod dceruško k vodě ven.

RÝM = SEN, VEN

(Karel Jaromír Erben, Vodník)

? Vymysli dva verše, které se spolu rýmují.

Podle toho, jak se verše vzájemně rýmují, je rozdělujeme na:

1. rým sdružený

- Rýmují se dva po sobě jdoucí (sdružené) verše.
- K zaznamenání druhů rýmu se využívá rýmové schéma.
- Rým sdružený se zapisuje aabb.

Perly jsem tobě vybírala, (a)

Bíle jsem tebe oblékala, (a)

V sukničku jako z vodních pěn. (b)

Nechod dceruško k vodě ven. (b)

(Karel Jaromír Erben, Vodník)

2. rým střídavý

- Rýmuje se lichý verš s lichým (1 + 3) a sudý verš se sudým (2 + 4).
- Rým střídavý se zapisuje abab.

*Jsem smutný mládenec, rouhavý cynik, (a)
V rozpuku mládí zhořkl mi svět. (b)
V ovzduší krčem a v zápachu klinik (a)
Vypučel písně mé jedový květ. (b)*
(Franišek Gellner, Radosti života)

3. rým přerývaný

- Rýmují se pouze sudé verše (2 + 4), liché verše se nerýmují.
- Rým přerývaný se zapisuje abcb.

<i>Jako kočka s myší (a)</i>	<i>Chtěl jsem tvoje srdce, (a)</i>
<i>se mnou jsi si hrála, (b)</i>	<i>podala's mi kámen. (b)</i>
<i>o lásce a zášti stejně (c)</i>	<i>Zvolna dohořel mi v duši (c)</i>
<i>jsi mi lhala. (b)</i>	<i>bílý plamen. (b)</i>

(František Gellner, Radosti života)

4. rým obkročný

- Rýmuje se první verš se čtvrtým veršem a druhý verš se třetím veršem.
- Rým obkročný se zapisuje abba.

*Jiskérka z ohně zbývala dosud. (a)
Ten oheň touha má. (b)
Slabýma rukama (b)
vzýval jsem osud. (a)*
(Viktor Dyk, Oheň)

Sloka (strofa)

- Spojení veršů v jeden myšlenkový celek.
- Sloka má dva a více veršů.
- Některé sloky se ve svém uspořádání ustálily (např. anglický sonet má tři čtyřverší a jedno dvojverší).

*Byltě jednou jeden = 1. SLOKA
starý dobrý král,
ale to je dávno,
taky od Čech dál,
troje moře, devatery hory
dělí kraj ten od české komory,
kde on panoval.*

*Byltě král irský Lávra, = 2. SLOKA
povím zkrátka vám,
a já o tom králi
pěknou píseň znám.
Nalej, stará! čerstvého do číše,
a vy kluci poslouvejte tiše,
já ji zazpívám.
(Karel Havlíček Borovský, Král Lávra)*

V *Kytici* často vystupují ženy. Mají tu roli matek a udržovatelek domova. Pokud nevykonávají svou roli správně, jsou krutě potrestány (*Polednice, Vodník*).

Ve filmu *Kytice* si vyber některou z balad a porovnej filmové a literární zpracování. Které ztvárnění ti je bližší? Proč?

b) sociální – zpracovává motivy ze života lidí ve společnosti, upozorňuje na sociální nespravedlnost a chudobu.

Jiří Wolker (1900–1924)

- Básník, dramatik, překladatel a autor moderní (autorské) pohádky.
- Ústředním tématem jeho děl je sociální nespravedlnost.

*Po městě chodil smutný Jan
ze všech stran očima dobýván,
toužil a trpěl a přece chtěl žít,
svět na vážkách spravedlivých vyvážit,
neboť člověk na svět přišel a proto tu je,
aby se stával tím, co země potřebuje.
Nechť je jí pokrmem, – jestli hladem sténá,
nechť je jí hladem, – je-li přesycena.*
(Jiří Wolker, *Balada o snu*)

2. romance

- Lyricko-epická báseň středního rozsahu.
- Romance má na rozdíl od balady radostný děj.
- Příznačná je pro ni milostná a romantická tematika.
- Jedním z nejvýznamnějších českých autorů romancí je Jan Neruda (*Balady a romance*), který s těmito pojmy ovšem pracuje volně. Jako romanci často označuje báseň s rysy balady a naopak.

*Čas oponou trhnul – a změněn svět!
kam, kam padlo lidstvo staré?
Ej, kamkoli tázavý letěl hled,
vše nové, tak mladě jaré!
A ve vzduchu šuměla divná báj
a pěl nám ji sad, pěl ji haluzný háj,
i pěl nám ji údol i horstva tem,
a pěla ji celá nám širá zem
a pěli jsme: „Volnost – volnost!“*

*Tak lesklá teď čela, tak kyprý ret
a pohled tak vlhce řásný,
krev na rubín mladla, sval změnil se v květ
a každý byl člověk krásný!
Nám ve jedno splyvala noc a den,
den samá byl tužba, pln záře sen –
my chvěli se, nevěděli oč,
my smáli se, nevěděli proč –
ach příznaky první lásky!*
(Neruda Jan, *Romance o jaře* 1848)

- Drama je literární druh.
- Vyvíjelo se souběžně s vývojem divadla. Později se z něj vyvinula jeho moderní varianta – film.
- V dramatu se děj obvykle odvíjí pomocí *dialogu*, tedy rozmluvy dvou a více postav.
- Děj může být uskutečňován ale i prostřednictvím *monologu*, promluvy jedné postavy.
- Drama je určeno k divadelní inscenaci. Text dramatu, scénář, se skládá ze zaznamenaných promluv postav a scénických poznámek, udávajících, jak mají herci hrát, a další okolnosti předváděné hry. V případě hudebně-dramatických žánrů (opera, muzikál apod.) se tomuto textu říká *libreto*.
- V replikách se dozvídáme o charakteru postav a jejich přáních, záměrech i pocitech.
- Herci pomocí gestikulace (pohyby těla), mimiky (výraz obličeje), intonace a svého hereckého výkonu vytváří jedinečné ztvárnění dramatického textu.
- Drama je obvykle rozčleněno do **jednání**, z nichž každé tvoří ucelený úsek děje.
- **Výstup** – jednotka dramatu, je dána příchodem a odchodem postavy nebo postav ze scény.
- **Prolog** – předmluva, vstupní scéna. Divákovi je představena hra, případně se dozvídáme, co předcházelo příběhu, který bude uveden.
- **Epilog** – doslov, závěrečná scéna, ve které obvykle dochází k vysvětlení děje.

Klasické drama je tvořeno pomocí následující kompozice:

- expoze** – úvodní část, v níž jsou divákovi představeny postavy a prostředí, kde se děj bude odehrávat.
- kolize** – zápleтка, která vyvolá v divákovi otázku, jak bude pokračovat následující děj. Vzniká pocit napětí.
- krize** – vyvrcholení zápletky.
- peripetie** – rozhodující obrat děje.
- katastrofa** – závěrečná část, dochází k rozřešení konfliktu.

Žánry dramatu:

- tragédie** – vznikla ve starověkém Řecku. Je příznačná smutným příběhem, v němž hrdina sehraává boj se sebou samým nebo s osudem a prohrává ho.
- komedie** – také vznikla ve starověkém Řecku. Oproti tragédii se jedná o veselou hru s dobrým koncem, cílem je pobavit diváka.
- činohra** – žánr, který vznikl v Evropě ve 2. polovině 18. století ze spojení komedie a tragédie. Činohra je psaná prózou. Tématem bývají často příběhy ze všedního života. Soustředí se obvykle na psychologii postav, proto bývá označována také jako psychologické drama.

Albert Uderzo (1927)

- Francouzský kreslíř komiksů.
- Ilustroval komiks **Asterix a Obelix**. Texty k tomuto komiksu napsal René Goscinny, jenž je také autorem knih o Mikulášovi (např. *Mikulášových prázdnin*).
- Asterix je galský válečník, který má díky kouzelnému nápoji nadlidskou sílu. Jeho společníkem při dobrodružných výpravách je Obelix, jehož povoláním je výroba a nošení menhirů.

Menhir je kamenný blok vsazený do země. Znamé naleziště menhirů je v Carnaku ve Francii.

Karel Saudek (1935–2015)

- Významný český kreslíř komiksů, ilustrátor knih a časopisů.
- Dvojče známého fotografa Jana Saudka.
- Po nehodě, kdy mu zaskočilo sousto, strávil devět let až do své smrti v kómatu (těžký stav bezvědomí).
- Vydal mnoho komiksů, např. **Lips Tullian**, jehož motivem byly dobrodružné romány z 19. století.
- Do komiksové podoby zpracoval seriál o kriminálních případech Majora Zemana pod názvem **Major Zeman**. Oba komiksy jsou sestaveny podle scénáře od J. Weigela.
- Podle scénářů Jaroslava Foglara napsal komiksy **Modrá rokle**, **Jeskyně Saturn** a **Ztracený kamarád**.

Jaroslav Němeček (1944)

- Ilustrátor **Čtyřlístku**.
- Spolu s dalšími autory se také podílel na psaní příběhů.
- **Čtyřlístek** popisuje příběh čtyř kamarádů – Fifinky, Bobíka, Myšpulína a Pindi.
- V Doksech (Liberecký kraj) se nachází muzeum Čtyřlístku.

Jeff Smith (1967)

- Americký kreslíř komiksů.
- Na vlastní náklady vydával úspěšné komiksy.
- Autora proslavila devítidílná saga komiksů s názvem **Kústek**.
 - Setkáváme se v nich s příběhem Kústka a jeho bratranců z Kústkova, kteří bojují proti zlu.
 - Za tento komiks obdržel J. Smith 21 ocenění a časopis *Time* jej zařadil mezi sto nejlepších knih století.

Joann Sfar (1971)

- Francouzský ilustrátor a autor komiksů.
- Studoval na Akademii výtvarných umění v Paříži.
- Věnuje se zejména židovské tematice, inspiroval se také řeckou filosofií.
- Do komiksové podoby zpracoval knihu **Malý princ**, jejímž autorem je Antoine de Saint-Exupéry.

Záznam o použití učebnice

Školní rok	Jméno a příjmení	Třída	Stav

Objednávky učebnic a pracovních sešitů na
www.etaktik.cz

Hravá literatura 6 učebnice

- Obsahuje srozumitelný a přehledný výklad zahrnující téma literatury jako takové, lidovou slovesnost, literární druhy, epické, lyrické a dramatické žánry, jazykové prostředky používané v umělecké literatuře a komiks, dále pak také informace o jednotlivých autorech typických pro dané literární žánry.
- Spolu s první částí učebnice pro sedmý ročník ZŠ a odpovídající ročník víceletých gymnázií je zaměřena na žánrové členění literatury. Dále se učebnice věnují chronologickému vývoji literatury.
- Zahrnuje piktogramy a barevnými panely vyznačené „Úlohy“, které mají podnítit diskusi, „Zajímavosti“ ozvláštňující výklad a „Vysvětlivky“, v nichž jsou vyloženy významy některých pojmů z textu.
- Vhodně se doplňuje s pracovním sešitem, který ji doprovází úryvky z literárních děl a rozmanitými úlohami na práci s textem.

Ucelená řada učebnic a pracovních sešitů Hravá literatura pro 2. stupeň ZŠ a víceletá gymnázia:

6. ročník

učebnice

pracovní sešit

7. ročník

učebnice

pracovní sešit

8. ročník

učebnice

pracovní sešit

9. ročník

učebnice

pracovní sešit

ISBN: 978-80-7563-134-3

9 788075 631343

Učebnice je vytvořena v souladu
s Rámcovým vzdělávacím programem
pro základní vzdělávání.